

Araba euskaldunagoa, baina...

Asier Etxenikeren hitzak dira, *Alea* aldizkarian jasoak: “Gure ingurua uste duguna baino euskaldunagoa da, baina horretaz jabetu behar gara euskaldunak, kontzientzia hartu behar dugu eta euskaraz bizitzeko ditugun aukerak baliatu...”

Idea hori erabat berretsi zen Gasteizen, Euskaltzaindiak egindako XXII. Jaigon Jardunaldian. Hantxe azaldu bezala, VI. Inkesta Soziolinguistikoak erakutsi du 16-30 urte bitarteko lau arabarretik hiru euskaldunak direla. Euskararen erabilera orokorra, % 5,6koa baino ez bada oraindik, 1,3 puntu igo da 2011tik 2016ra. Haur eta nerabeek datu altuagoak emango lituzkete, dudarik gabe. Era berean, VII. Kale Erabileraren Neurketak ere goranzko joera erakutsi duela azaldu zen jardunaldi horretan.

Bilakaera positibo hori bultzatzen ari diren hainbat ekimen herritar, profesional eta instituzionaleko ordezkariak ahotsa izan zuten esandako jardunaldian. Prozesuaren argi-ilunak agerian jarri ziren, betiere oso tonu orekatu eta neurtuan. Aurrera begirako sententzioak, oro har, itxaropentsuak eta ilusionagarriak.

Lerro-burua, hala ere, *baina* batez amaitu dugu. Zergatik? Hizlarien pisuzko kezken eta kexen artetik bat gailendu

Iñaki Martínez de Luna

SOZIOLOGOA
@imartinezdeluna

Lerro-burua, hala ere, “baina” batez amaitu dugu. Zergatik? Hizlarien pisuzko kezken eta kexen artetik bat gailendu zitzaien gainerakoei: Trebiñuko testigantza gordina

zitzaien gainerakoei: Trebiño Konderriko testigantza gordina. Izan ere, Araba den –edo izan beharko lukeen eskualde hori– “ez da Araba” euskarari dagokionez. Hala esan zuen Gutxisolo elkarteko Pilar Ansotegik, baieztapen hori argudio esanguratsu ugariz hornituz.

Trebiñoko Konderrian egin diren urratsak miresgarriak dira, besteak

beste Argantzun ikastola ireki izana. Emandako pausoak azaltzearekin batera, eskualde horretako ordezkaria beste ahots batzuen bozeramailea ere izan zen. Larriak ez balira, *esperpentikotzat* jo genitzake euskararen inguruko pasadizo batzuk; adibidez, guardia zibilak ikastola inguruetan kontrolak jartzea. Euskara arriskutsua omen Castilla-Leongo erkidegoan; baita erabat atzerritarra ere. Afrika edo Asiako hizkuntzak bezain arrotz, hain zuzen, ez baitute erkidego autonomikoaren ofizialtasunean zirrikitu txikiarik ere. Bestalde, Arabako erakundeen eskumenetatik harago daude; “ez da Araba” euskarari dagokionez. Horren guztiaren ondorioz, euskara bultzatzeko ahaleginetan dena bihurtzen da zailtasun eta oztopo.

Trebiñuko kontakizunak frankismo garaiko bizipen latzak gogorarazten zizkigun entzuleei. Daukaten helduleku ia bakarra herritarren babesa da. Hango egoerarekin alderatuta, Arabako (beste) lurraldeetan izandako aldaketa agerikoa da. Horregatik, faxismoaren inertzia astuna Espainian inoiz gaindituko bada, Konstituzioak izan beharko lukeen errotikako eraldaketan lekuan lekuko hizkuntzei aitorza egin beharko zaio. Bitartean, Araba euskaldunagoa, bai, baina... ■

